

IN MEMORIAM.

Av ULF T. CARLSSON.

GÖSTA SAMUELSSON
1906-1987

Gösta Samuelsson var född i Botkyrka 1906. Han växte upp i Stockholm, där han också tog examen på Tandläkareinstitutet. I början av 1930-talet flyttade han till Kristinehamn. Här hade han tandläkarpraktik under hela sitt yrkesverksamma liv.

Gösta var en av de åtta naturintresserade personer som var med vid det tillfälle då Sällskapet för Naturskydd bildades den 18 mars 1934. Mötet ägde rum i Ugglebo. Denna stuga var belägen på Ämbetsägornas marker och tillhörde Yngve Holmqvist. Han var den drivande kraften bakom föreningens tillkomst och blev också dess förste ordförande. Gösta tillhörde styrelsen alltifrån starten. Vid Yngve Holmqvists hastiga bortgång i april 1943 blev Gösta ordförande, en post som han innehade i två år, innan Evert Nyqvist tog över 1945. Gösta ingick därefter i styrelsen ända till och med 1975, varvid han var vice ordförande 1972-75.

Fåglar var Göstas stora intresse, även om han också var intresserad av botanik. Det var därför naturligt att han som nyinflyttad till Kristinehamn sökte sig till den fågelrika Kilsviken. Redan i Sällskapets första jubileumsskrift skrev han en uppsats med titeln "Om fågellivet i Visnums-Kil". Denna avslutas med en värdefull förteckning över samtliga fågelarter som iakttagits inom området. Gösta blev på så sätt något av en pionjär för fågelfaunistiken i sydöstra Värmland, eftersom det var första gången som en artlista presenterades från vår del av landskapet.

På grund av att Gösta i slutet av 1930-talet lät bygga en sommarstuga på Rönnö, av kristinehamnarna även kallad Tivoliholmen, norr om Vålön, kom han tidigt att intressera sig även för skärgårdens fågelliv. I boken "Natur i Värmland" har Gösta i en uppsats om Kristinehamnstrakten skildrat främst innerskärgårdens, men även det mer okända inlandets natur och djurliv. Den s. k. Vassbotten nära sommarstugan kom i och med vassens tillväxt att utvecklas till ett område av fågelsjökaraktär med arter som rördrom och brun kärrhök. Tillsammans med sonen Leif gjorde han 1982, vid 76 års ålder, en undersökning av områdets fågelfauna, vilken ingick i den inventering av kommunens våtmarker som resulterade i en våtmarksplan för Kristinehamn.

När Sveriges Ornitologiska Förening 1963 skulle tillsätta en s. k. lokal rapportkommitté för Värmland, vars uppgift var att granska observationer av sällsynta och svårbestämda fåglar, var Gösta en självskriven ledamot. Han ingick i kommittén till och med 1978. Gösta var en ornitolog som inte bara följde med vad som skedde inom landet, utan i hans bibliotek ingick också flera utländska tidskrifter.

Av stor betydelse för Göstas utveckling som ornitolog blev att han i början av 1930-talet på Tandläkareinstitutet hade Per Olof Swanberg som kurskamrat. Denne kom så småningom att bli en av landets främsta ornitologer och fågelfotografer. Han har i brev till mig berättat om sitt första möte med Gösta och hur det resulterade i att denne förklarade att han kunde disponera en motorcykel med sidovagn för gemensamma exkursioner - en dåtida lyx, då fågelintresserade på den tiden vanligen använde sig av cykel för att ta sig ut i naturen. Detta första möte blev inledningen till en livslång vänskap mellan två utövare av en på 1930-talet smått unik fritidssysselsättning. Gösta var exempelvis Swanbergs följeslagare vid dennes expeditioner till fjällområdet Svaipa i Pite lappmark 1932 och 1936, som då var en ur ornitologisk synpunkt vit fläck på kartan. Om resultaten av undersökningen kan man läsa i Swanbergs bok "Fjällfåglars paradiset", som är en klassiker inom svensk fågellitteratur.

Av protokollet från årsmötet med Sällskapet hos konservator Gillström i Vike den 29 augusti 1942 framgår att Gösta vid detta tillfälle föreslog att föreningen skulle utge en festskrift för att fira sitt 10-årsjubileum 1944. Det är således honom vi har att tacka för ett initiativ som utvecklats till en tradition, vilken förhoppningsvis kommer att bestå även i framtiden. Gösta har ingått i redaktionskommittén för samtliga fem jubileumsskrifter fram till denna. I de flesta har han också medverkat med egna bidrag.

Gösta var till sitt väsen en något tillbakadragen person, som inte gärna spontant yttrade sig i offentliga sammanhang. I mindre grupper, som i Sällskapets styrelse, tog han dock ofta till orda. Trots vår ålderskillnad blev jag så småningom god vän med Gösta. Jag kan till fullo instämma i vad Per Olof Swanberg skriver i brev till mig om att han "trivdes så gott med Göstas trogna varma vänskap, hans lågmälda diskussioner och stillsamma humor".

Som erkänsla för sina insatser inom naturvården tilldelades Gösta 1968 Svenska Naturskyddsföreningens förtjänstplakett i brons.

